

Bij het spuiten van gewassen kunnen kleine fouten veel ellende veroorzaken. Als schade-expert ziet Sam Veldboer de gevolgen wanneer het goed mis is gegaan. "Maak heldere afspraken met de middenadviseur en laat je niet afleiden bij het werk. Ook echte spuitspecialisten gaan de mist in bij een onverwacht telefoontje."

"Spuut met dubbele aandacht voor het werk"

Sam Veldboer, onafhankelijk gewasschadetaxateur

De wereld is het werkterrein van Sam Veldboer. Al meer dan twintig jaar reist hij niet alleen heel Nederland rond voor spuit-, storm-, brand- en transportschades, maar vliegt hij ook naar alle uithoeken van de wereld om bijvoorbeeld vast te stellen hoeveel schade bloembollen hebben opgelopen in onvoldoende gekoelde zeecontainers. Deze winter houdt hij tijdelijk kantoor bij de grondwerkers en leidingenspecialisten van A. Hak, die vanuit Alkmaar werken aan de ondergrondse gasopslag bij Bergen. In opdracht van eigenaar TAQA, de van oorsprong Arabische energiemaatschappij, regelt hij de afhandeling van de schade met de boeren bij wie de leidingen door het land gaan.

"Neem geen mobiele telefoon mee op de spuit"

Veldboer is ook een bekende bij CUMELA. Hij wordt ingehuurd om schades te taxeren en denkt mee over de invulling van de nieuwe spuitpolis die CUMELA samen met verzekeraar ASR in de maak heeft. De ideale persoon dus om eens te laten uitlegen welke zaken er mis gaan bij spuitwerk en hoe je fouten voorkomt.

Doodziek

Eerst het goede nieuws: er gaat steeds minder mis. Veldboer: "De apparatuur is de laatste jaren veel beter geworden en de spuiters zijn steeds beter opgeleid. Spuitschade is tegenwoordig nog maar een klein deel van mijn werk. Maar als het misgaat, dan gaat het met die grote tankvolumes meteen ook goed mis."

De grootste problemen ontstaan volgens hem door een gebrek aan aandacht bij het werk. "Vooral bij de jonge gasten moet het allemaal snel, snel, snel. Dat kan ook, als je je maar niet laat afleiden, zoals door een onverwachts telefoontje. We zijn eraan gewend geraakt om altijd maar bereikbaar te zijn, maar laat die mobiele telefoon alsjeblieft thuis wanneer je gaat spuiten. Het overkomt trouwens ook de meest doorgewinterde spuiters. En geloof me, die echte specialist is er echt dood- en doodziek van als hij een spuitfout maakt."

Vooraf bij het vullen en reinigen gaat het mis, zegt Veldboer.

"Ik herinner me een geval waarbij een loonwerker een perceel uien met een grassenmiddel had behandeld. De tank werd niet goed schoongemaakt, waarna er acht hectare maïs kapot werd gespoten. Een klein beetje residu, ondanks de gigantische verdunning, kan heel veel schade doen. Ook klinkklare rekenfouten komen voor. Zoals een dosering die een factor tien te hoog of te laag is. Het kan ons allemaal overkomen, maar probeer in elk geval een situatie te creëren waarin je je goed kunt concentreren."

Schriftelijk advies

Ook in de communicatie tussen middenadviseur en loonwerker gaat het wel eens mis. "In de nieuwe polis wordt als voorwaarde opgenomen dat wordt gespoten op basis van een schriftelijk advies. Wanneer je namelijk in het veld loopt en iemand zegt 'doe maar 0,2 liter dit en twee liter dat' en er volgt nog een rijtje middelen, dan kan dat snel fout gaan. Bovendien heb je achteraf bij schade iets in handen, al blijft het natuurlijk lastig om te bewijzen dat je je aan het advies hebt gehouden."

"Spuiten is net als inhalen; bij twijfel niet doen."

Veel beslissingen zal een loonspuitser nemen op basis van zijn ervaring. Hij weet vaak goed wat wel en niet kan. Het is echter niet verstandig om blind te varen op je gevoel, vindt Veldboer. Zeker als je zelf al aanvoelt dat je een gok neemt. "Net als bij inhalen geldt: bij twijfel niet spuiten. Spuit niet, of ga sparren met je adviseur. Ik herinner me een voorbeeld van een perceel maïs naast een perceel pootaardappelen, waarbij de maïs al hoger stond dan het aardappelloof. Toch werd de maïs met herbiciden gespoten. De keurmeester van de NAK heeft het hele perceel hoogwaardig pootgoed moeten afkeuren. Er was nauwelijks drift geweest, maar wel genoeg om voor lichte vergroeiingen te zorgen in de aardappelplanten. Een schadepost van tienduizenden euro's."

Luchtondersteuning

Wellicht dat schijnveiligheid een rol heeft gespeeld bij dit laatste voorbeeld. Er wordt soms te veel vertrouwd op de techniek,

constateert Veldboer. Luchtondersteuning vindt hij een goed voorbeeld. "Als er wind staat, helpt die techniek uitstekend om het verwaaien van spuitnevel te voorkomen, maar bij windstil weer blaas je de nevel de wijde wereld in en lopen de omliggende percelen juist meer gevaar dan met een normale spuit. Realiseer je dat je wind aan het maken bent."

Ook voor groeistoffen geldt dat er in zijn ogen beter kan worden gespoten bij enige wind dan met windstil weer. "In de zomer wordt na de oogst van granen vaak met groeistoffen gespoten om onkruid in de stoppels dood te spuiten. Spuiters doen dat bij voorkeur op een windstille avond. Groeistoffen werken lang na en zwevende deeltjes kunnen in de loop van de avond alsnog naar belendende percelen overdrijven. Ik heb wel eens meegemaakt dat over een afstand van 200 meter vanaf het gespoten gewas schade was ontstaan. Vooral in de buurt van water kunnen plaatselijk luchtstromingen ontstaan omdat de luchttemperatuur boven het water anders is. Het kan gebeuren dat schade pas in een later stadium aan het licht komt. Bij wortelen hoef je aan het loof niets te zien, maar blijken er bij de oogst plotseling wratten of witte punten aan de peen te zitten. Dergelijke schades vergen vaak uitgebreid onderzoek, omdat je het pas laat opmerkt en er geen residuen meer te vinden zijn."

Verwijtbaar

In sommige gevallen heeft de spuiters geen andere keuze dan schade spuiten. "Wanneer je een perceel maïs moet spuiten waar de planten ongelijkmatig zijn opgekomen, kies je een zo goed mogelijke middenweg. En dan vallen er planten weg. Ik ben wel eens bij een geschil gehaald tussen een veehouder en een loonspuiter. 'Ik heb schade', zei de veehouder. 'Tja', zei ik. 'Stel, de loonwerker had zijn spuit bij jou op het erf gezet, hoe had jij het gedaan?' Daar had hij geen antwoord op. Het draait altijd om de vraag: is er sprake van verwijtbare schade? Ook in het geval dat de schade beneden het eigen risico van de spuiters is, word ik er wel eens bij gehaald om de hoogte van het schadebedrag vast te stellen. Soms is het oog van een derde partij nodig om de relatie met de klant goed te houden."

Tekst en foto: Egbert Jonkheer